

Rigsdagstidende.

1853. Forhandlingerne paa Landstthinget. № 11.

Femte Session.

14de Møde.

Freedagen den 28. October.

(Forts.)

Bergsøe (fortsat): Der vilde da nærligtvils blive en Deel Tilfælde tilbage, hvor den mindelige Dvereenkomst ikke vilde være at opnaae, og dem kunde man da dele i 3 Classer. Til den første af disse Classer vilde de Tilfælde høre, i hvilke en offentlig Stiftelse, der eiede Fæstegods, ikke kunde komme til Enighed med sine Fæstere. Jeg vil her gjøre den Bemærkning, at et meget betydeligt Beløb af Fæstegods eies af offentlige Stiftelser. Det er ikke langt fra, at det er 3 Gange saa stort som det, der eies af Staten. I disse Tilfælde vilde man, naar mindelig Dvereenkomst ikke var til at opnaae, være berettiget til uden videre at indskride med en Tvangsløvs. Det er Noget, der allerede for længe siden har været erkjendt; thi allerede i Maret 1769 blev det ved Frd. af 13de Mai § 7 bestemt, at Fæstegods, der tilhørte offentlige Stiftelser, skulde gaae over til Selveiendom mod et Bederlag „som Fæsterner kunde være tjent med“, og senere har Rescriptet af 19de Mai 1809 gjensaget — rigtignok ikke med Hensyn til alle offentlige Stiftelser, men dog med Hensyn til en overveiende Deel af dem — at deres Fæstegods skulde forvandles til Selveiendom ved Salg ved Auktion. Og hvad jeg her troer at burde bemærke, det er, at man ikke kan sige, at nogen Gier her vilde lide nogen Krænkelse i sin Ret, men at man tvertimod kan sige, at det vilde være til stor Velgjerning for de paagjældende Stiftelsers Gods. De fleste offentlige Stiftelser, som have Fæstegods, have langt fra ikke den Indtægt af dem, som de vilde faae, saasnart deres Fæstegods blev solgt. Jeg har gennem-

gaaet et betydeligt Antal Regnskaber for offentlige Stiftelser, og det har forbausset mig at see, hvor ringe en Indtægt de paagjældende Stiftelser have havt af deres Fæstegods. Der ere saaledes Stiftelser, som have complet Fæstegods, men som saagodtsom slet ingen Indtægt have af samme. En Foranstaltning, som den omhandlede, vilde saaledes være en Velgjerning for de fleste offentlige Stiftelser og samtidigen fremme Statens Larv. Til den anden Klasse vilde de Tilfælde høre, i hvilke en af Parterne havde gjort et rimeligt og antageligt Tilbud; disse Tilfælde kunde henvises til en Commissions Rendelse, og naar denne lød paa, at der havde været gjort et antageligt Tilbud, saa kunde man anvende en Tvangsløvs Indskriden efter Forløbet af en vis Frist, som maatte gives den Paagjældende, for at see, om han ikke vilde komme til bedre Eftertanke. Der blev da kun den tredje Klasse af Tilfælde tilbage, som vistnok ikke vilde være meget talrig, og som vilde bestaae af de Tilfælde, i hvilke ingen af Parterne havde gjort et rimeligt Tilbud, hvoraf man da maatte slutte, at ingen af begge Parter sølte sig meget utilfreds med det bestaaende Forhold; og paa disse Tilfælde kunde man da anvende det Forslag til en tvungen Afløsning, som i sin Tid blev gjort af forhenværende Indenrigsminister Bang. Først naar man havde anvendt det heromtalte Middel, kunde man sige, at man havde gjort, hvad man kunde gjøre, forat see at tilendbringe Sagen saavidt muligt ved mindelig Dvereenkomst. Men selv om jeg vilde antage, at Almeenvellet fordrede, at man strax skulde skride til en Tvangsløvs, vilde jeg dog ikke kunne slutte mig til det her omhandlede Lovforslag, fordi jeg ikke finder, at det giver Gieren fuldstændig Erstatning, hvil-